

FAJNOVKY

MÁME VŠETKY NOVINKY

ROZHOVOR S UČITEĽOM ROKA
HVIEZDOSLAVOV KUBÍN
PAPAGÁJE V NAŠEJ ŠKOLE
ŠALIANSKY MAŤKO

KARNEVAL
VALENTÍN
MAREC - MESIAC KNÍH
a veľa iného ...

Obsah

Veľká noc na Slovensku	4
Ježkove dobrodružstvá	7
Veľkonočné zvyky vo svete	8
Ekologický dopad Veľkej noci	10
Hviezdoslavov Kubín	12
Papagáje v našej škole	14
Karneval	16
Valentín	18
Šaliansky Maťko	20
Vlastná tvorba	22
Rozhovor s učiteľom roka	24
Cesta k Veľkonočnému pokladu	26
Marec - mesiac kníh	28
Fotenie	30

Milí naši čitatelia,

prichádza jarné číslo nášho časopisu Fajnovky. Od Vianoc sa toho udialo naozaj veľa a my sme sa snažili vybrať to najlepšie. Čo nenájdete na stránkach časopisu, určite objavíte na tých školských.

V tomto čísle sme sa rozhodli venovať pozornosť začínajúcej jari, Veľkej noci a dôležitému dňu pre našich učiteľov. Nechýba ani Valentín a dokonca dve recitačné súťaže, kde sme boli mimoriadne úspešní, nechýba vlastná tvorba našich žiakov a ukážka z redakčného fotenia.

Už teraz pracujeme na letnom čísle, kde budeme naozaj veľkú pozornosť venovať našim deviatakom.

Prajeme príjemné čítanie.

Veľká noc na Slovensku

Veľká noc je najvýznamnejší kresťanský sviatok. Jeho dátum je však každý rok iný. Viete prečo? Dôvodom je pravidlo, podľa ktorého niektoré cirkevné sviatky závisia od splnu a takzvanej jarnej rovnodennosti. Jednoducho povedané, Veľká noc, respektíve dni týchto sviatkov sa podľa cirkevných pravidiel stanovujú vždy na prvú nedeľu po prvom splne a po jarnej rovnodennosti. Tento rok sa veľkonočné sviatky začínajú 29. marca a končia 1. apríla 2024.

Ako trávime Veľkú noc na Slovensku?

Mnoho rodín si dáva záležať na správnej veľkonočnej príprave. Základom je mať doma upratané a vyzdobené. Domácnosti sa zvyknú krášliť jarným vencom pred dverami, maľovanými kraslicami, malými soškami s jarným / veľkonočným motívom (zajko, vajíčko) a v neposlednom rade jarnými rastlinami (zlatý dážd', bahniatka) a veľkonočným barančekom.

Pôst končí Zeleným štvrtkom, štandardne sa však dodržiava do Bielej soboty, kedy sa večer po slávnosti Vzkriesenia Ježiša Krista z mŕtvych po dlhom čase objaví na stole mäso.

Na Zelený štvrtok sa obyčajne piekli tzv. Judáše z kysnutého cesta. Pripomínať by svojim tvarom mali povraz, na ktorom sa obesil biblický Judáš. Často sa na vrch pridáva med. Počas tohto dňa sa zvykne jesť niečo zelené - aby sme boli zdraví - môže to byť napríklad špenát, polievka z brokolice alebo jarných bylín.

Typickým jedlom, ktoré sprevádzalo celé veľkonočné sviatky, bol mazanec. Symbolizuje slnko a pečie sa z rovnakého cesta ako vianočka. Mazanec pôvodne vôbec nebol sladký. Základnými surovinami bol strúhaný syr a veľa vajec - aby bol krásne žltý. Dnes je najčastejšie plnený tvarohom, pretože tvaroh bol u Slovanov obradné jedlo. A hoci má každá rodina svoj jedinečný recept, dôležité je dodržať, aby mal mazanec guľatý tvar a znak kríža uprostred.

Rovnakou obradnou surovinou boli aj vajcia. Tie boli symbolom nového života a plodnosti. Preto sa na Veľkú noc pravidelne jedli - ako uvarené, či vo forme praženice. Na východnom Slovensku je dodnes podávaný syrek. Ponúka sa na Veľkonočnú nedeľu všetkým členom rodiny, a potom na ďalší deň mládencom, ktorí prídu polievať. A všimnite si, práve vyzdobené vajíčka dostávajú chlapi za šibačku.

Vel'konočný baránok

- prastarý vel'konočný pokrm. Pre mnohých predstavoval nový život - mláďatá, ktoré sa na jar rodia. Pôvodne sa hojne konzumovalo baranie mäso. Keď ale nastalo chudobnejšie obdobie, bol mäsový baránok nahradený sladkou formou - ako ho poznáme dnes. Býva upečený z bábovkového cesta a zdobí sa cukrom, čokoládou alebo jarnou zelenou vetvičkou. Na krk sa mu uviaže farebná stuha alebo rolnička. Baranček sa stavia ako ozdoba na stôl alebo do okna, častokrát je táto dekorácia doplnená aj farebnými kraslicami.

Medzi naše klasické zvyky patrí najmä farbenie vajčiek, pletenie korbáča a polievanie vodou.

Náboženské oslavy Veľkej noci

Pre kresťanov sa prípravy na Veľkú noc začínajú tzv. Popolcovou stredou, je to deň najprísnejšieho pôstu. Od tohto dňa nasleduje miernejší 40 dňový pôst.

PAŠIOVÝ TÝŽDEŇ

Niekedy označovaný aj ako Svätý týždeň. Pašiový týždeň začína Kvetnou nedeľou a končí na Boží hod vel'konočný. Pomenovanie získal vďaka pašiam, čo je tradičné biblické rozprávanie zaznamenané apoštolmi, ktoré hovorí o živote a utrpení Ježiša Krista. Názvy jednotlivých dní odkazujú na udalosti, ktoré sa stali a súvisia aj so zvykmi, ktoré by sa v tieto dni mali dodržiavať. Najdôležitejšou časťou je Vel'konočné triduum, ktoré začína večer na Zelený štvrtok a končí sa v nedeľu na Boží hod vel'konočný.

KVETNÁ NEDEĽA

Kvetná nedeľa je šiesta (posledná) pôstna nedeľa. Veriaci si pripomínajú Kristov príchod do Jeruzalema, často prostredníctvom sprievodu. Kňaz v tomto dni počas bohoslužby posväť bahniatka (vetvičky vrby s malými púčikmi) a veriaci ich doma vkladajú za sväté obrázky.

MODRÝ PONDELOK

Kostoly sa tradične zdobili modrými látkami. Podľa tradície bol pondelok voľným dňom.

ŠEDIVÝ / ŽLTÝ UTOROK

Deň, ktorý býval venovaný dôkladnému uprataniu domácnosti. Umývali sa okná, čistili podlahy. Niektorí ľudia dokonca bielili steny. Niekedy je označovaný aj ako žltý, pretože vyjadroval túžbu po slnečnom počasí. V utorok sa zvykol nažlto vyzdobiť aj oltár v kostoloch.

ŠKAREDÁ STREDA

V tento deň mal podľa Biblie Judáš Iškariotský zradiť Ježiša Krista. V tento deň sa zvykli vymetať komíny - ľudia verili, že spolu so sadzami vymetajú aj zlé sny.

ZELENÝ ŠTVRTOK

Posledný deň, kedy zvonja kostolné zvony. Jedna tradícia hovorí, že až do Bielej soboty odleteli do Ríma. Iná povera pramení v dávnej obave, že ak by duše mŕtvych prišli do kontaktu so zvonmi, stratili by zvony svoju zázračnú moc. Voľakedy ľudia verili, že dokážu zahnať zlé sily, ale napríklad aj búrku. Na mnohých dedinách preto dodnes počuť namiesto zvonov rôzne rapkáče. Typická je konzumácia zelených pokrmov. Začína sa pôst pašiového týždňa. Trvá až do vzkriesenia.

VEĽKÝ PIATOK

Deň prísneho pôstu, pripomienka ukrižovania Ježiša Krista. Veriaci v tento deň chodia na Veľkú omšu a obrady, venujú sa rozjímaniu a modlitbám.

BIELA SOBOTA

Koniec pôstu, vymetanie domu novou metlou, návrat zvonov z Ríma. Domácnosti rozvoniavajú mäsom a údeninami, ktoré sa pripravujú na Veľkonočnú nedeľu. Jedlo sa pripravuje do prútených košíkov, aby sa dalo odniesť na posvätenie. Ľudia sa v tento deň snažili očistiť – umývať v potoku / studničke, aby magická voda zmyla choroby a zvýraznila krásu.

VEĽKONOČNÁ NEDEĽA (BOŽÍ HOD VEĽKONOČNÝ)

Je najväčším sviatkom roka. Oslava Kristovho vzkriesenia a nanebovstúpenia. Zaujímavosťou je, že v minulosti sa v tento deň nesmelo variť, dokonca ani krájať nožom. Všetko potrebné sa muselo nachystať vopred. Obradové jedlá sa pripravili a zobrali na svätú omšu, kde sa svätili. Stolovanie počas Veľkonočnej nedele je slávnostné, pripomína Štedrú večeru. Hlavný chod by mal byť z mäsa a všetci by sa mali poriadne najesť, aby boli sýti po celý rok.

VEĽKONOČNÝ PONDELOK

Deň venovaný koledovaniu. V niektorých domácnostiach sa oblievačka / koledovanie začína už na svitaní.

Ježkove dobrodružstvá

V temnom hustom lese, kde stromy skrývali staré tajomstvá a ich koruny sa dotýkali oblohy, žil ježko. Jeho ostnaté hrbolce boli viac než len ochranou pred nebezpečenstvami lesa - boli štítom, ktorý ho odlišoval od ostatných.

Ježko sa v jedno tajomné ráno zobudil a zistil, že všetky trnky z jeho útulnej nory zmizli. V srdci mu zahorelo odhodlanie odhaliť toto tajomstvo. Cítil, že jeho osud sa odvíja v hlbších tieňoch lesa. Vydal sa na cestu, kde v hmle a temnote nachádzal záhadné stopy.

Postupne sa dostal k opustenej chyži, kde objavil tajomného mudrca, ježka. Mudrc mu prezradil, že trnky boli ukradnuté nebezpečným kultom lesných démonov, ktorí sa snažili získať moc nad celým lesom. Spojením síl s Mudrcom a ďalšími bytosťami lesa sa Ježko vydal na nebezpečnú misiu, ktorá ho priviedla k oltáru lesných démonov.

Tam čelil hrôzostrašnej bytosti menom Pačmaga, ktorá sa snažila využiť moc trniek na otvorenie portálu medzi svetmi. Boj bol epický, plný vzplanutých iskier, kriku a šušťania stromov. Keď sa zdalo, že ježko prehráva, vynorila sa tajomná sila zo samotného srdca lesa, obklopila ho a posilnila jeho odhodlanie. S novým impulzom sa Ježko zdvihol a porazil Pačmaga, zachraňujúc les pred nebezpečím. Po boji sa vrátil späť do svojej nory, kde ho čakala vďačná komunita.

S Mudrcom vytvorili spojenectvo medzi ježkami a ostatnými lesnými bytosťami na ochranu ich domova pred temnými silami. Ježko sa stal legendou, ktorá sa šeptala medzi korunami stromov, a jeho hrdinský príbeh pretrvával generáciami.

Veľkonočné zvyky vo svete

Sviatky Veľkej noci sú u nás už tradične späté s náboženskými tradíciami – umučenie a zmŕtvychvstanie Ježiša Krista. Ako sa tieto sviatky slávia v iných častiach Zeme?

Veľká noc vo Francúzsku

Veľkonočné sviatky „po francúzsky“ nemajú veľký náboženský podtext. Okrem jedla je Veľká noc spätá i so zábavou. Francúzi sa obdarovávajú drobnými darčekom a deti hľadajú špeciálne sladkosti ukryté v dome alebo v záhrade. Zaujímavosťou je, že tieto sladkosti tu neschováva zajac, ale zvony cestou z Ríma.

Veľká noc v Španielsku

V Španielsku, kde sa množstvo obyvateľov hlási k viere, sa tieto sviatky spájajú s náboženskými tradíciami a konajú sa tu veľkolepé procesie so sochami Ježiša Krista. Zúčastniť sa týchto procesíí je pre každého veľkou ct'ou. Časť procesie tvoria tzv. „nazareťania“, ktorí sú neprehliadnuteľní. Na hlavách majú kuželové čapice. Ďalšími členmi procesie sú nosiči. Tí nesú oltár so sochou Ježiša Krista, Panny Márie alebo Umučenia Krista.

USA

Jednou z tradícií, ktorá je častá aj vo svete, je vyfarbovanie vajíčok, teda kraslíc. Najzaujímavejšia americká tradícia je udalosť „Easter Egg Roll“, ktorá sa uskutočňuje na trávniku pred Bielym domom. Americký prezident pozve deti a tie hľadajú ukryté čokoládové vajička na záhrade. Vajička schováva takzvaný Veľkonočný zajačik.

Írsko

Pre Írov je Veľký piatok posvätným dňom. Pri tejto udalosti je absolútne nevhodné vykonávať čokoľvek užitočné. V duchu zábavy sa však nesú víkendové veľkonočné oslavy, počas ktorých sa organizujú tanečné súťaže o veľkonočný koláč a súťaže v kotúľaní vajčiek dolu z kopca. Každý správny Ír si v týchto dňoch nájde svoje špeciálne vajcia označené krížom a musí aspoň jedno zjesť a ďalšie iné dobroty.

Mexiko

V uliciach Mexika môžete vidieť bohatú výzdobu z gírlánd už dva týždne pred sviatkami. Deň pred Veľkou nocou totiž všetci svorne vyrážajú do ulíc. Počas osláv sa pália obrazy Judáša a nič sa jeho "Piñata", reprodukcia z papiera plnená sladkosťami.

Ekologický dopad Veľkej noci

Blížia sa Veľkonočné sviatky, ktoré sa mnohým z nás spájajú najmä s množstvom jedla, oblievačkou a zdobením kraslíc. Obdobie Veľkej noci je oslavou znovuzrodenia, príchodu jari. Ľudia nakupujú jedlo, pitie, pečú koláče, zobia si svoje príbytky. Cieľom Veľkej noci určite nie je čo najviac nakupovať, prejsť sa a produkovať nadmerné množstvá odpadov.

Tipy pre menej odpadov:

- **Nekupujeme ozdoby**

Ozdoby si doma sami vyrobíme.

- **Nekupujeme plastové kraslice**

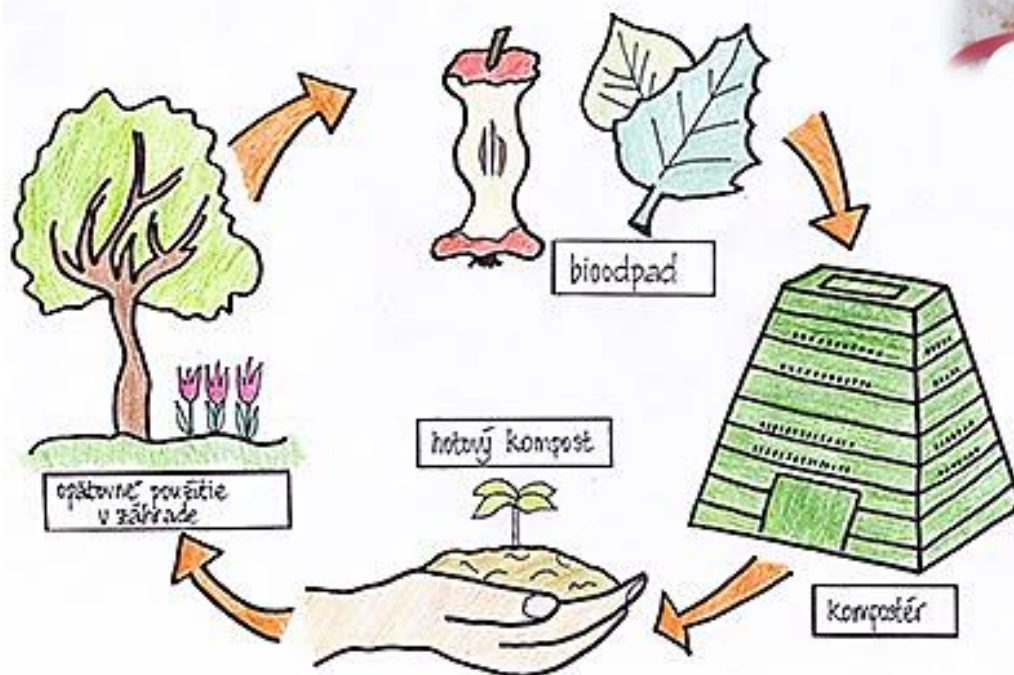
Kraslice si radšej vyfúkame vajíčko.

- **Dekorácie nevyhadzujeme.**

Dekorácie schováme a použijeme na budúci rok.

- **Kompostujeme**

Zvyšky jedál čo nezjeme dáme do kompostu.

Ako si vyrobiť zajačika v obrúsku:

Budeme potrebovať:

utierku, šnúрку, fixu, nožničky a vyfúknuté vajíčko

1. Nachystáme si utierku a zrolujeme.
2. Do zrolovanej utierky zabalíme vyfúknuté vajíčko.
3. Zaviažeme na vrchu, kde nám vniknú ušká.
4. Keď budeme mať zaviazané vajíčko, nakreslíme mu tvár.

Hviezdoslavov Kubín

Hviezdoslavov Kubín je celoštátna postupová súťaž a prehliadka v umeleckom prednese poézie a prózy, v tvorbe recitačných kolektívov a divadiel poézie detí, mládeže a dospelých. Je najstaršou a najprestížnejšou súťažou v umeleckom prednese a vrcholným podujatím, ktoré vytvára a formuje kultúru slovenského národa. Pred niekoľkými rokmi sa na súťaži zúčastnili mnohé významné slovenské osobnosti, napríklad Milan Lasica, ale aj herečka Slávka Halčáková či speváčka Martina Csillagová, známa ako Tina.

Aj na našej škole sa tento rok uskutočnil Hviezdoslavov Kubín dňa 31.1.2024. Zúčastnili sa žiaci 1. a 2. stupňa a boli rozdelení do troch kategórií. Súťažou nás moderátorsky sprevádzala p. učiteľka Berešíková, tak ako aj minulý rok. Zostavu súťažiacich tvorili najmä dievčatá ale aj na prvom aj na druhom stupni sa objavil jeden chlapec. V prvej kategórii začínali naši druháci, ktorí aj keď boli najmladší zvládli trénu a stres výborne. Pokračovali žiaci tretieho a štvrtého ročníka.

Vít'azi poézie boli:

1. miesto **Agáta Ságová** – Jana Barilová: Internetový domček
2. miesto **Karolína Gogoláková** – Jana Barilová: Citrón na tróne
3. miesto **Diana Urbanová** – Jana Barilová: Narodeninový darček

Vít'azi prózy boli:

1. miesto **Liliana Káčeriková** - Daniel Hevier: Predavač balónov
2. miesto **Barbora Žiaková** – Daniel Hevier: Ako stonožku tlačilo
3. miesto **Timea Pindáková** – Marta Hlušíková: Prečo pravda lieta po svete

Druhú kategóriu tvorili žiaci piateho a šiesteho ročníka. Porota sa rozhodla že v tejto kategórii udelí len prvé miesta.

Vít'az poézie a prózy:

- 1. miesto Eliška Havlíčková** (poézia)
– Valentín Šefčík: Bublina
- 2. miesto Lucia Berešíková** (próza)
– Ľubica Holická: Ukáž, čo máš na desiatu!

Tretiu kategóriu tvorili aj naši najstarší žiaci a deviatačky predviedli naozaj výborné výkony v recitovaní poézie.

Vít'azi poézie boli :

- 1. miesto Mária Berešíková** – L. Vadkerti-Gavorníková: Pár-Nepár
- 2. miesto Veronika Jarošíková** – P. Koyš : Túžba po mori
- 3. miesto Tereza Žiaková** – Sabina Primuchová: Vlák života

Vít'azi prózy boli :

- 1. miesto Ema Komárová** – Paulína Prašilová: Na ľavé líce
- 2. miesto Barbora Jančiová** – Viera Babaríková: Skejtácke tenisky

Všetci žiaci, ktorí vyhrali 1. miesto postupujú do okresného kola, ktoré bude v Kysuckom Novom Meste.

Papagáje v našej škole

Našu školu navštívili vzácní a exotickí hostia. 5. februára sme privítali kontaktnú zoo Arakovo plnú papagájov. Papagáje boli prítulné a neváhali si pochutnať na našich ušiach, vlasoch a dostali sme aj pár pusiniek.

Ako vzniklo Arakovo?

V úplných začiatkoch sa spojilo pár chovateľov papagájov, ktorí chceli túto svoju vášeň priblížiť ľuďom. Chceli, aby ľudia mohli stráviť neobmedzený čas v skutočnom kontakte s týmito zvieratami. Aj u nás na škole sme mali možnosť papagáje kŕmiť, hladkať a pár z nás dostalo aj zobákové pusinky.

Aké papagáje sme videli?

Ara hyacintová je najväčšia zo všetkých druhov ár a zároveň aj najväčší lietajúci papagáj na svete. Dorastá už do dĺžky 1 m a môže vážiť až 2 kg.

Jedná sa o ohrozený druh a odhaduje sa, že vo voľnej prírode žije už len okolo 5 – 10 000 jedincov. Vyskytuje sa najmä v strednej a južnej Brazílii, v Bolívii a v severovýchodnom Paraguaji. V Arakove majú troch fešákov a dve krásavice.

Ara ararauna, alebo Ara modro-žltá je vo voľnej prírode pomerne rozšírená a vyskytuje sa takmer na celom území Južnej Ameriky (Panama, Kolumbia, Peru, Venezuela, Brazília).

Dosahuje dĺžku 85 cm a váži do 1,3 kg.

Arakovo je momentálne domovom ôsmich Ár modro-žltých.

Ara zelenokrídla (*Ara chloroptea*) je druhá najväčšia ara po Are hyacintovej. Dosahuje dĺžku až 90 cm a hmotnosť 1,5 kg. Vo voľnej prírode sa vyskytuje na území od východnej Panamy až po severnú Argentínu.

Sú mimoriadne inteligentné a učentlivé, a aj preto sú veľmi obľúbené ako domáce zvieratá.

Tie naše sú tiež veľmi šikovné a dokonca vedia aj pozdraviť: **Ahoooj!**

Ara harlekýn je medzidruhový kríženec Ary ararauny a Ary zelenokrídlej. Vyskytuje sa takmer výlučne v zajatí, hoci bolo niekoľko jedincov videných aj vo voľnej prírode.

V dospelosti sú o niečo väčšie ako Ara ararauna.

Sú známe najmä svojou milou a spoločenskou povahou.

V Arakove majú jedenásťčlennú skupinu.

Ara arakanga (*Ara macao*) je považovaná za jedného z najviac pestrofarebnejších papagájov.

Vyskytuje sa na rozsiahlom území, od južného Mexika až po Brazíliu.

Dospelé jedince majú dĺžku okolo 85 cm a hmotnosť 1,3 kg.

V Arakove žijú Mauglí, Barbie, Lilien a Vivien.

Karneval

Veselý, farebný a tanečný deň naša škola zažila 13.02.2024. Konal sa karneval, ktorý si žiaci našej školy určite vychutnali. Každá trieda si kolektívne zvolila tému.

Naši najmenší mali tému Fašiangy a predviedli, ako sa oslavovali tieto sviatky kedysi. Druháci sa prestrojili za zdravé ovocie a zeleninu a naozaj vyzerali veľmi chutne. Úplný tancujúci zverinec predviedli tretiaci, ktorí vystúpenie doplnili tancom na pieseň od Mira Jaroša. Vznik vesmíru viero hodne odprezentovali štvrtáci a všetko ukončili veľkým treskom.

Piataci pripomenuli dôležitosť športu v našich životoch. Šiestaci nás previedli tajomným pirátskym príbehom na konci ktorého sa dostali k pokladu a s nimi aj my všetci, pretože nám rozdali cukríky. Shrek, Fiona, Oslík, dračica, tri slepé myšky, tri prasiatka, kráľ s kráľovnou, Kocúr v čizmách, Pinokio, Perníček, Snehulienka, vlk, Zlatovláska a Artuš, všetky tieto rozprávkové postavičky ožili pri siedmakoch. Nezabudli ani na Dobrú vílu, ktorú stvárnila ich triedna pani učiteľka, ktorá celý program aj moderovala.

Krásne posolstvo o tom, že máme radšej zobrať loptu a nie drogy predviedli ôsmaci. Verne stvárnilu policajný zásah pri predaji drog. Najstarší žiaci školy šokovali scénkou z druhej svetovej vojny, konkrétne časom, kedy sa vojaci dozvedajú o ukončení bojov a vracajú sa domov k milovaným manželkám.

Porota to nemala jednoduché, ale úlohy, ktoré dostávali jednotlivé triedy a ich plnenie im mohlo pomôcť pri rozhodovaní. Všetky triedy najskôr dostali hádanku, neskôr dopĺňali porekadlo alebo príslovie, napodobňovali zvieratá a na záver spievali pesničku. Všetci to zvládli, aj keď boli menšie zaváhania.

Ocenený bol triedny kolektív, ktorý predviedol najlepšie masky a úspešne splnil úlohy. Tento rok si to rozdelili dve triedy a to žiaci 6.A a 9.A. Ocenení boli aj jednotlivci za najlepšie masky alebo najlepší tanečný výkon. A teda ocenení boli:

za najlepší kostým:

- Peter Tichý
- Timejka Piňďáková
- Adam Káčerík
- Alexandra Mária Bizíková
- Jonáš Janík

za najlepší tanečný výkon:

- Tereza Žiaková
- Michaela Zátorská
- Peter Hrehor
- Ľudmila Káčerová
- Šarlota Ďuríková

Valentín

Valentín je sviatok zamilovaných . Slávi sa od 14.2. roku 496 . Svätý Valentín je patrónom epileptikov. Svätý Valentín bol mučeníkom a biskupom. Biskup skončil vo väzení, kde sa zamiloval do dozorcovej slepej dcéry. Údajne jej vrátil zrak a pred popravou jej napísal odkaz: „Od tvojho Valentína.“ Tak vznikla prvá symbolická valentínka.

Iná legenda spája sviatok zamilovaných s vojvodom Karolom Orleánskym, ktorý skončil v britskom zajatí. Do rodného Francúzska prostredníctvom veršov poslal manželke zamilovaný odkaz. V 19. storočí sa tento odkaz rozšíril do celého sveta.

Dňa 14.2. 2024 sa uskutočnilo rozdávanie valentínskej pošty. Zástupcovia školského parlamentu rozdali poštu žiakom, učiteľom ale aj pani kuchárkam alebo pani upratovačkám. Všetci mali z valentínskej pošty veľkú radosť.

Šaliensky Mat'ko

Dňa 21.12. sa na našej škole uskutočnila recitačná súťaž Šaliensky Mat'ko, ktorá trvala približne tri vyučovacie hodiny. Súťažiaci boli rozdelení do troch skupín podľa veku. Každá kategória mala tri miesta, ale iba prvé miesto postúpilo do okresného kola. Výhercovia boli odmenení krásnymi cenami ako sú zaujímavé knižky, zápisníky a perá.

Výhercovia - 1. kategória:

1.miesto: Barbora Žiaková z 3.triedy, povest': **Studňa kráľa Mateja**

2.miesto: Matúš Berešík z 3.triedy, povest': **Mošovský kaštieľ**

3.miesto: Diana Urbanová z 2.triedy, povest': **Najvzácnejší poklad**

Výhercovia - 2.kategória:

1.miesto: Laura Remišová z 5.triedy, povest': **O Dubovci**

2.miesto: Gabriela Jančiová zo 4.triedy, povest': **Ako cigáni ubránili Gimeš**

3.miesto: Michaela Gogoláková z 5.triedy, povest': **Katova skala**

Výhercovia - 3.kategória:

1.miesto: Alexandra Mária Bizíková zo 7.triedy, povest': **Ako krasňanský farár kostol za kostol vymenil**

2.miesto: Laura Ďurčová zo 6.triedy, povest': **Tanec na škaredú stredu**

3.miesto: Alexandra Linetová zo 6.triedy, povest': **Chamtivá žabia kráľovná**

Studňa kráľa Mateja je povesť o tom, ako uhorský kráľ Matej Korvín vysmädol na poľovačke a o krásnej dievčine, ktorá mu ukázala cestu k studničke. Kráľ Matej sa nielenže zo studničky napil, ale dokonca sa v nej nedobrovoľne aj vykúpil.

Povešť o Dubovci rozpráva príbeh lásky Aničky a Mateja. Šťastný pár mal rozdeliť príchod draka, ktorý si každých päť rokov chodil pre dievčenskú obeť a tou mala byť práve Anička. Matej však vymyslel plán a tak zachránil Aničku a pomenoval aj jeden vrch pri Trenčianskej Teplej.

Ako krasňanský farár kostol za kostol vymenil je príbeh o jednom ctižiadostivom a bystrom farárovi, ktorý si zaumienil, že chce postaviť najväčší kostol na Kysuciach. Ako a či sa mu to podarilo si môžete prečítať v knižke od Jána Podmanického.

Okresné kolo

Naše úžasné spolužiačky sa umiestnili aj na okresnom kole. Barborka Žiaková vyhrala prvé miesto a postupuje na krajské kolo, a Laura Remišová obsadila vo svojej kategórii druhé miesto. **Gratulujeme a držíme palce aj ďalej!**

Vlastná tvorba

Jar (umelecký opis)

Autorka: Aneta Berešíková

Po zime prichádza jar, čas, keď jednofarebný biely koberec nahradí ten zelený, hrajúci všetkými možnými farbami.

Belasá obloha sťa diamant, po ktorej poskakujú biele barančky, spoza nich sa na nás usmieva žiarivé slnko. Jeho ligotavé lúče roztápajú biele páperie, spod ktorého sa na nás pozerá zelená trávička. Zo zeme rašia kvety sťa farebné znaky lúky. Biele hlávky snežienok vynímajú sa na lúke ako žiarové hviezdičky na oblohe. Už sa nevedia dočkať, kedy konečne budú môcť potešiť malých, ale aj veľkých. Na stromčekoch vidieť zopár zelenkastých listov. Pani Jar prebúda zo spánku aj živočíchy. Hrejivými lúčmi štekli zvieratka po kožuštekoch, aby im povedala: „Zobudte sa spachtoši je čas vstávať?“ Medvede sa už budia z dlhého zimného spánku a spoznávajú svojich nových susedov. Veveričky už skáču po stromčekoch ako akrobatky. Mravčeky aj pavúčky môžeme vidieť ako usilovne pracujú a opravujú všetko čo im pani Zima poškodila. Vtáčiky sa už vracajú z teplých krajín, vysedávajú po drôtikoch a rozprávajú sa čo zažili v teplých krajinách. Často sú to príbehy, ktorých rozprávanie končí až neskoro večer. Darmo zima bola dlhá a zážitkov veľa. Nuž, je čo rozprávať a to ešte treba pocvičiť árie, ktoré budú spievať počas letných dní. Ich spev poteší každého. Usilovné včielky už vyletujú zo svojich úľov, opeľujú kvietky a vyrábajú medík, Skratka každé zvieratko ma plné ruky, teda vlastne pazúriky, nôžky, tykadlá práce. Lenivca by ste medzi nimi nenašli.

Zima je už preč. Sneh vidieť iba na vysokých horách. Biely les sa zmenil na zelený. Po mraze a po cencúľoch už nie je ani stopy.

Spring

Autorka: V.J.

In spring, the world awakens anew,
The snow melts away, the skies are blue,
The flowers bloom, their colors bold,
Their sweet scent fills the air so cold
The birds return, their songs so sweet,
Their chirping fills the air so neat,
In spring, all things are new,
And hope and joy are renewed anew.

Jar (umelecký opis)

Autorka: Nina Káčeriková

Po dlhej zime, kedy boli lúky a lesy poprášené bielym cukrom, sa schýľuje ku jari. Lyžiarske okuliare vystriedajú dáždňiky pokryté ligotavým dažďom.

Len tam môžeme vidieť ešte kúsok bielych oblakov, ale štebotanie vtákov hlási, že sa prebúda príroda a zvieratá po zimnom spánku. V prírode budeme môcť vidieť poskakujúce mláďatá, ktoré sú občas neposlušné a trpia blaženou nevedomosťou, že príroda je bezpečná, ale to len ich zvierací rodičia ich schovávajú pod ich ochrannými krídlami. Na jar sa nezobúdzajú iba zvieratá, ale aj ľudia, ktorí začínajú s jarnými prácami okolo svojich príbytkov. Začína sa so sadením zeleniny a pomaly môžeme sledovať zelenú trávu vyrastajúcu ako huby po daždi. Popri každej kvetinke tancujú usilovné včielky a snažia sa priniesť prvé dávky nektáru do svojich úľov. Vtáčie rodinky už tiež prichádzajú na Slovensko. Dlhé noci sa pomaly menia na dni plného slnečného žiarenia. Jar je ako maľba nakreslená na črepinách rozbitého taniera, ktorá prináša radosť a nový začiatok. Radosť priťahuje krásne pestrofarebné sfarbenie lúk či lesov. Pomaly začíname z okienka počúvať deti výskajúce, že už skončila zima a je konečne jar. Taktiež ľudia vyťahnu svojho kamaráta na dvoch kolesách začínajú sa otvárať cyklistické chodníky, ktoré boli v zime pod tlakom ladu. Medzi prvé jarné kvetinky patria snežienky, fialky a sedmokrásy. Keby ste boli ešte chorí, nezabudnite si uvariť čajík zo sedmokrások. Slovenské typické znaky jari sú Veľká noc a vynášanie zlej Moreny, ktorú potom zapálite a "udusíte" ju.

Jar patrí medzi najkrajšie obdobie. Je to ideálny čas zobrať svojho kamaráta, či rodinu na prechádzku do prírody. Jar vyvolá vždy pocit nového začiatku, vietor nám na prechádzke tak rozprúdi vlasy a krv, že sa cítime, ako keby sme sa prvýkrát nadýchli. Keď prejde okolo vás nezľaknite sa, ale v pokoji si ju užívajte. Nezabúdajte že jar je čas radosti a nového začiatku.

Láska na jar

Autorka: Barbora Jančiová

V jarnom lúčení kvitnú kvety,
slnko láskou nebesá prikryté.
Vetrom nesený vonný dych,
šepot lístia, čo z vetvičiek pozerá.
Pod jasnou oblohou, v zlatom svite,
tajomné tóny lásky znieť.

V srdciach plameň vášne horí,
v jarnom tanci, lásky príbeh rozkvitá.
Vetvičky líšok sú spojené,
s láskou a nádejou pletené.
V jarnom svite, nech viac už neničí sa,
nech láska naša navždy trvá.

Rozhovor s učiteľom roka

Jediným učiteľom hodným tohto mena je ten, kto vzbudzuje ducha slobodného premýšľania a rozvíja cit osobnej zodpovednosti. Jan Amos Komenský

V mesiaci marec sa objaví výnimočný dátum. Výnimočný pre všetkých učiteľov je 28. marec. Tento dátum je stanovený na narodenia Jána Amosa Komenského.

Kto to bol? Osobnosť Jána Amosa Komenského patrí k výrazným postavám českej a svetovej kultúry. Jeho myšlienkové dedičstvo je predmetom záujmu nielen českých, slovenských, ale aj zahraničných komeňológov, filozofov, pedagógov, teológov, filológov, literárnych historikov.

My sme presvedčení, že na našej škole učia najlepší učители široko ďaleko. Tento rok sme sa po vzore celoslovenskej ankety Učiteľská osobnosť roka rozhodli zorganizovať školskú mini anketu Učiteľ roka. Žiaci všetkých ročníkov dostali hlasovacie lístky, kde si mohli vybrať toho najlepšieho z najlepších.

Hlasovanie bolo naozaj tesné ale víťaz bol jednoznačný. Učiteľkou roka 2023/2024 sa stala p. učiteľka Petra Vnuková, ktorá vyučuje matematiku a fyziku. Nám sa s ňou pri tejto príležitosti podarilo urobiť krátky rozhovor.

R: Ako ste zareagovali, keď ste sa dozvedeli, že ste vyhrali? Prečo si myslíte, že žiaci vybrali práve Vás?

PV: Chvíľu mi trvalo, kým som tomu uverila. A spomenula som si na dni predtým, kedy som dala mnohým žiakom päťky za nesplnené domáce úlohy. Chvíľku ma trápilo svedomie. Naozaj neviem povedať, prečo ja. Žeby mali žiaci radi matematiku? Moji kolegovia sú všetci úžasní, zaslúžili by si túto cenu rovnako. Chcem sa ale žiakom poďakovať, veľmi si to vážim.

R: Mali ste aj vy na základnej škole obľúbenú učiteľku ?

PV: Mala som ich viac obľúbených.

R: Prečo ste študovali zrovna matematiku a fyziku ?

PV: Vlastne ani neviem. Chcela som sa stať učiteľkou a matematika mi prišla zaujímavá. Fyziku som si zvolila už len ako druhý predmet. Biológia a chémia ma moc neoslovila.

R: Keby ste mohli na systéme školstva čokoľvek zmeniť , čo by to bolo ?

PV: Chcela by som, aby bolo všetko jednoduchšie.

R: Ako si myslíte, že dopadne monitor . Prípadne ako by ste zhodnotili prípravu deviatakov ?

PV: Monitor náš čaká už o pár dní. Pripravujeme sa naň spolu na hodinách i na doučovaní a spolu zdieľame i spoločné pocity zodpovednosti, už aj únavy a obavy. Želám deviatakom v tento deň šťastie a jasnú myseľ. Prajem im, aby ich výsledky tešili.

R: Kde ste pracovali pred tým ako ste prišli do Vadičova ?

PV: Pracovala som v Liečebno-výchovnom sanatóriu v Bratislave. Je to špeciálna škola pre deti s ADHD, s poruchami správania a učenia.

R: Čo rada robíte vo voľnom čase ?

PV: Čo je voľný čas? Úplne obyčajné veci. Oddych pri káve, s rodinou, vychádzky so psom... Na jar a v lete rada pracujem v záhrade a mám rada prechádzky v prírode, prípadne bicykel.

R: Hráte alebo hrali ste na nejaký hudobný nástroj ?

PV: Chodila som 9 rokov na klavír. Už veľmi nehrám, ale rada by som sa k tomu vrátila.

R: Máte domáce zvieratko? Ak nie prečo?

PV: Máme doma dvoch psíkov. A pravidelne zachraňujem pouličné mačky, ktoré si potom nájdú u mňa domov, kým... . Mám veľmi rada zvieratá.

R: Máme Marec - mesiac kníh . Čítate alebo čítali ste nejakú knihu?

PV: Keď som bola študentka, čítala som veľmi veľa, ale momentálne si na to neviem nájsť čas, resp. uprednostním iné aktivity.

R: Máte radi Veľkonočné tradície?

PV: Vôbec nie. Nemám rada Veľkú noc, páčia sa mi len tie prázdniny.

R: Kto sa podľa Vás viac teší na prázdniny? Učitelia alebo žiaci?

PV: Myslím, že je to vyrovnané.

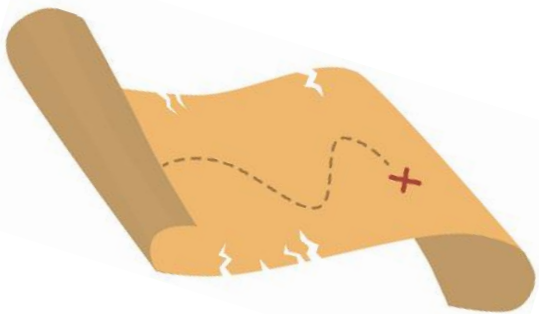
R: Máte nejaký odkaz pre deviatakov?

PV: Keď som nastúpila na túto školu, boli práve šiestaci. Drobní, ukričaní, často som ich upozorňovala a vyhrážala som sa domácimi úlohami za trest. A dnes? Mnohí ma z nich už prerástli a zvyšovať hlas už nemusím. Dievčatá vyzreli do krásy, sú srdečné, skromné, chlapci sú slušní a vtipní. Je to trieda, ktorá vám ostane v srdci a pri spomienke na ňu vás zahreje. Želám im, aby našli v živote svoje šťastie a nikdy nestratili iskru, ktorú majú teraz.

Cesta k Veľkonočnému pokladu

Boli raz dve najlepšie kamošky Lea a Sofia. Lea išla jedeného dňa k Sofii prespať. Spali v najmenej izbe v dome nad ktorou bola povala. Lea so Sofiou nevedeli zaspáť tak sa rozhodli ísť preskúmať dom. Na povalu sa zozačiatku báli ísť, ale nakoniec sa odvážili. Bola tam zima pretože všetky okná čo tam boli, tak boli otvorené.

V starej zaprášenej skrini našli kus papiera. Bola na ňom nakreslená cesta k veľkonočnému pokladu, ktorá bola plná nebezpečných úsekov. Napríklad bludisko so zajacmi. Ich úlohou bolo ponúkať veľkonočné sladkosti. Rozhodli sa, že pôjdu spať aby mali zajtra dosť síl na hľadanie pokladu.

Ráno sa zobudili skoro aby všetko stihli. Prišli za Sofiinou mamou a povedali jej, že celé doobedie nebudú doma. Na mape bolo veľa hádaniek. Prvú hneď rozlúštili. Mali ísť k rieke a nájsť tam ďalšiu nápovedu. Takto pokračovali až k predposlednej hádanke. Tu vôbec nevedeli rozlúštiť. Bolo tam napísane:

„Spoj všetky nápovedy. Ak ti niečo nebude pasovať, vráť sa na začiatok. Tam nájdeš odpoveď.“

Nechápali ako to myslia. Potom Leu niečo napadlo. Tam sa predsa píše, že majú spojiť všetky nápovede. Tak možno ak všetky papieriky spoja tak im to niečo vytvorí. A to sa aj stalo. Keď všetky nápovede pospájali niečo im to vytvorilo. Ale aj tak im jeden kúsok chýbal.

Potom si Sofia ešte raz prečítala predposlednú nápoveď. Aby im to sedelo, museli ísť späť na začiatok. Tak teda išli k rieke kde začínali. Tam sa poriadne poobzerali, či niečo nenájdu. A nakoniec za kríkom našli posledný kúsok papiera. Dali ho k ostatným a spolu im to vytvorilo veľký javor. Lea si všimla, že ten istý je aj v parku. Prišli k nemu a našli tam zvitok papiera na ktorom bolo niečo napísane:

„To čo hľadáte máte priamo pod nosom, len treba hľadať.“

Tak sa okolo seba obzerali, hľadali niečo čo sa podoba na poklad, ale nič nenašli. Keď už to chceli vzdať, Sofia si všimla niečo trblietajúce sa v zemi pod javorom. Prišli k tomu, opatrne kopali, a nakoniec to bol ten poklad.

Otvorili ho a videli tam samé dobré veľkonočné sladkosti. Rozhodli sa že všetko si rozdelia aj so svojimi rodinami. A takto im sladkosti vydržali celý rok.

Marec - mesiac kníh

Tak ako každý rok, aj tento, je pre nás v škole mimoriadne dôležitý mesiac marec. Marec je mesiacom kníh a tie sú nedomysliteľnou súčasťou škôl a vzdelávania.

Viete prečo je práve marec ich mesiac?

Marec bol prvýkrát vyhlásený za mesiac knihy v roku 1955 na počesť Mateja Hrebendu, legendárneho šíriteľa knižnej kultúry.

Matej Hrebenda (10. 3. 1796 – 16. 3. 1880), vášnivý milovník a zberateľ príbehov sa totiž narodil aj zomrel v marci.

Jeho lásku k slovám komplikoval jeho zdravotný stav – Hrebenda bol nevidiaci. Napriek tomu zasvätil svoj život literatúre a zbieraniu kníh zo všetkých kútov sveta.

Hoci bol slepý, neváhal kvôli knihám putovať niekoľko dní a nocí na jednoduchom voze. Jeho životným poslaním bolo zbieranie a záchrana starých kníh, o ktoré sa staral s priam otcovskou láskou.

Okrem zbierania a čítania sa venoval aj šíreniu literatúry medzi prostý ľud, ale aj zámožné rodiny a pánov z vyšších vrstiev. Knihy predával, požičiaval a neraz aj rozdával.

Práve vďaka nemu sa krásna literatúra dostávala aj tam, kde o nej dovtedy nik nepočul. Hrebenda sa zaslúžil o to, aby aj tí najchudobnejší ľudia mali prístup ku knihám a mohli sledovať dianie okolo seba.

Ako sme si pripomenuli mesiac kníh my?

Knižná šifra

Žiaci prvého a druhého stupňa mali týždeň možnosť lúštiť knižnú šifru. Do obrázkov bolo ukrytých 25 kníh pre druhý stupeň a 10 pre prvý stupeň. Úspešných riešiteľov bolo veľa ale losovanie rozhodlo o víťazoch za každý stupeň.

Šťastné výherkyne Alexandra Jacková a Simona Čelková boli odmenené, ako inak knižkami.

Na ďalšej strane sú zobrazené viaceré knižné šifry, preverte sa, či aj vy viete odhaliť skryté knihy.

Burza kníh

Naši žiaci usilovne zbierali knihy, ktoré už mali prečítané a chceli ich posunúť ďalej na knižnej burze, ktorá sa koná 18.03.2024. Každý, kto doniesol knihu, si mohol vybrať novú a rozšíriť svoj čitateľský denník. Nazbierali sa naozaj krásne knihy pre najmenších aj najstarších čitateľ'ov.

Fotenie

**Za dekorácie
ďakujeme ŠKD.**

